

इह प्रथमतः काव्ये दोषगुणरीत्यलङ्काराणामवस्थितिक्रमो दर्शितः । सम्प्रति के ते इत्यपेक्षायामुद्देशक्रमप्राप्तानां दोषाणां स्वरूपमाह ।

(पू७२) रसापकर्षका दोषाः

अस्यार्थः प्रागेव स्फुटीकृतः । तद्विशेषमाह ।

(पू७३) ते पुनः पञ्चधा मताः ।

पदे तदंशे वाक्यार्थे सम्भवन्ति रसेऽपि यत् ॥

तत्र ।

(पू७४) दुःश्रवं त्रिविधाश्लीलानुचितार्थाप्रयुक्तताः ।

ग्राम्योऽप्रतीतसन्दिग्धनेयार्थनिहतार्थताः ॥

अवाचकत्वं क्लिष्टत्वं विरुद्धमतिकारिता ।

अविमृष्टविधेयांशभावश्च पदवाक्ययोः ॥

दोषाः केचिद्भवन्त्येषु पदांशेऽपि पदेऽपरं ।

निरर्थकासमर्थत्वे च्युतसंस्कारता तथा ॥

परुषवर्णतया श्रुतिदुःखावहत्वं दुःश्रवत्वं । यथा ।

“कार्त्तार्थं यातु तन्वङ्गी कदानङ्गवशंवदा” ।

अश्लीलत्वं ब्रीडाजुगुप्साऽमङ्गलव्यञ्जकत्वात्त्रिधा । क्रमेणो-
दाहरणं ।

“दृप्तारिविजये राजन् साधनं सुमहत्तव ।

प्रससार शनैर्वायुर्विनाशे तन्वि ते तदा” ॥